

Dones: Igualtat Jurídica - Desigualtat Social

La reflexió que vull compartir amb els lectors, pren com a punt de partida la commemoració del 8 de març, dia de la Dona Treballadora. I com en tants d'altres temes i problemes, en la temàtica del treball i la dona, la realitat social discrepa de la realitat legal.

El camí cap a la igualtat efectiva entre home i dona, la lluita feminista, o si voleu, el procés reivindicatiu de les dones més conscients per obtenir igualtat de tracte i consideració en la societat, encara no ha arribat a la seva fita. I no és únicament un problema a resoldre per els homes, és indispensable la conscienciació de les pròpies dones i una decidida aposta per la igualtat des dels poders públics. En el camp de l'educació, de la cultura... hi ha molt per fer encara.

Certament que des del punt de vista de la legislació no podem parlar, avui, de discriminació. I és un gran avenç i una gran conquesta per a les dones i la humanitat. Només ens cal recordar que fins a la Reforma del Codi Civil de 1.975, la dona necessitava per poder treballar el permís del marit. Han anat caient barreres i obstacles que impediien, legalment i administrativa, l'accés de les dones a determinats oficis, professions i responsabilitats.

La Constitució de 1.978, en el seu article 14, declara la igualtat de tots davant la Llei i proscriu tota discriminació per raó de sexe, opinió, etc... En aquesta mateixa línia l'Estatut dels Treballadors, en l'article 17, declara sense efecte qualsevol disposició, acord o pacte que continguin discriminacions per raó de sexe...

Les pràctiques, però, de la nostra societat estan encara lluny de la important, transcendent i inaplicable igualtat legal entre homes i dones. En aquest sentit, i a diferència del que passa o ha passat en altres temes d'incidència socio-política o econòmica, la Llei ha anat més enllà que la mateixa realitat social. En el terreny de la igualtat entre homes i dones el legislador ha depassat la realitat social.

Després de la promulgació de la Constitució de 1.978, cap discriminació legal pot aposar-se a la legítima aspiració de les dones de SER IGUALS ALS HOMES EN DRETS I OBLIGACIONS. I si això és així a nivell general, també en el concret camp dels drets laborals les dones tenen reconeguda la igualtat jurídica respecte dels homes. A igual treball, igual salari; a igual responsabilitat, igual consideració.

Però per aconseguir que la igualtat jurídica esdevingui realment igualtat social, encara resten molts prejudicis i trabes per eliminar dins la nostra societat. No s'exigeix el mateix d'una noia que d'un noi; no s'educa, dintre de les famílies mateixes, amb igualtat de tracte i obligacions, els fills i les filles.

Si ningú gosa ja posar en entredit la igualtat de l'home i la dona, en quant a capacitat intel·lectual, com és que la participació

de la dona, en l'àmbit laboral, polític, econòmic,...no és equitativa respecte l'home?

Ara que eren dies d'eleccions, quantes candidates hi ha amb possibilitats d'esdevenir diputades? Quantes dones ocupen càrrecs de responsabilitat en l'Administració Pública, Bancs, Consells d'Administració, Ajuntaments...?

Sembla molt evident que la teòrica igualtat legal no té un reflexe adequat i efectiu en la vida social. Vivim anclats en plantejaments masculistes i fonamentats en actituds discriminatòries respecte de les dones. Per ocupar un càrrec se li exigeix molt més a una dona que a un home.

Les tasques de la llar, la responsabilitat dels fills, de la casa, la família, etc... recauen assencialment sobre la dona, encara que treballi fora de casa. Les parelles, matrimoni o no, no solen repartir-se de forma solidària ni les responsabilitats de la llar ni la disponibilitat del temps lliure, ni el temps de treball.

I en el món laboral, a les dones se les relega, majoritàriament, als treballs menys qualificats i pitjor retribuïts. Les dones formen bàsicament el contingent majoritari de la denominada economia submergida i clandestina: treballs a domicili, treballs a hores, ocupacions en tallers clandestins, subcontractacions...

I si repassem estadístiques ens adonarem que la majoria de persones afectades per l'atur, són dones; que la majoria de contractes a temps parcial són subscrits per dones, que la majoria de dones tenen com a caps jeràrquics a homes, que la participació femenina en política és només d'un 7 per cent, etc...

Són dades que necessàriament ens han de fer reflexionar. I especialment als responsables de les Institucions Públiques i als polítics professionals. Mentre no es remoguin els obstacles i es promoguin les condicions necessàries per a que la llibertat i la igualtat de les persones sigui real i efectiva, continuarà existint com a assignatura pendent la igualtat de la dona respecte de l'home.

Algú ha dit que la història la inspira la dona, però la protagonitza i l'escriu l'home. En una societat que es pretén democràtica, lliure i participativa POT CONTINUAR RELEGADA LA DONA AL LLOC QUE FINS ARA OCUPA?

Penso que ni jurídicament ni moral ni social podem consentir aquest estat de coses. És hora de que les dones siguin coprotagonistes i escriptores de la història. És un repte que exigeix el compromís de totes les persones i grups socials. Crec que valdrà la pena.

Ramon Llorente i Varela.
Advocat